

Hví trýtur okkum góð veiðifør?

Vit kundu havt tey!

Harmiligt at vita sær, at vit høvdu kjansir fult so góðan sum Íslendingar at fáa nýggj og tíðarhóskandi før.

Men afturhaldsflokkarnir spiltu hann.

Í 1943 — eitt ár áðrenn Íslendingar komu við sínum endurnýggj-ingarpláni — lögdu javnaðarmenn fram fullfíggað uppskot til endurnýggjan av okkara skipafloata.

Vit áttu peningin tá.

Í uppskotinum vóru fullborin lógaruppskot um, hvussu ið vit skuldu fáa peningin til nýtslu, uttan at einstaklingurin ið átti, »risikeraði« nakað.

Javnaðarmannuppskotið var ein 5 ára ætlan:

25 nýggir stáltrolarar og eitt ávíst tal av smærri og størri línubátum! Skilanevnd skuldi standa fyri keypinum ella byggingini av nýggju fiskiførinum.

Men afturhaldsflokkarnir feldu hesa stórvingnu tilætlan /og sögdu í staðin:

Menn, ið vilja seta pening í skip og fáa tilsegn um bankalán uppá 1. veðrætt skulu fáa uppi-skoytislán frá Vinnulánsgrunninum.

Og so runnu menn á leistum til Bretlands, Danmarkar og Íslands at keypa gomul skip.

Øðrvisi var í Íslandi!

Har samtyktu teir ein endurnýggingarplán, ið at kalla var eitt avrit av tí uppskoti, sum javnaðarmenn í Føroyum settu fram eitt ár skjótari enn teir.

Og í dag hava teir at kalla bara nýggj, tíðarhóskandi før, harundir um 50 nýggjar stórar trolarar.

Teir 700 fiskimenn, ið úr Føroyum fóru við íslenskum trolarum og línubátum hava høvi at siggja, hvønn fiskifloata, vit í dag kundu havt, um teir høvdu havt givið javnaðarflokkinum megi til at gjøgn-umført sítt uppskot.

Teir hava høvi í dag at vísja seg um, hvørja óluku teir gjørdur, tá ið teir við valborðið góvu tí svartu afturhaldinum maktina.

Nú skjóta menn uppá at læna uttanlanda 10—20—50 milliónir til endurnýggjan av skipafloatum.

Løgtingið skal standa aftanfyrri.

Men eru vit ikki ov seinir?

Og fáa vit meiri enn tær 10 milliónirnar? Og fáa vit tær?

Til hvørjar treytir fáast tær?

Tað sigst, at vit, um lánið fæst, skulu bindast at byggja har, sum vit læna.

Verður tað ikki at dyrka skipini 50 til 100 %?

Og finna vit í dag menn uttan fyri teir fáu stóru, ið kunnu leggja 20 % sjálvir á borðið?

— — —

Leiðin er ikki hitt leysa og flót-

andi uppskotið frá tjóðveldismonnum. Heldur ikki landsstýrisins haftbundna. Tá er Kjartans Mohrs frægari, tí tað roknar við og sigur beinanvegin at statstrygging er neyðug. Men eisini tað er óvíst og bundið, sjálvt um statsgarantiurin fæst. (Men Kjartans uppskot varð felt!)

Skulu vit handla skjótt og við fullari vissu at fáa peningin við fullum frælsi at byggja og keypa har ið bestu og biligastu skipini fáast, megu vit fara aftur til javnaðarmanna uppskotið av 1943.

Hesa leið gingu Íslendingar, og tað er einasta leiðin, ið ber á mál hjá okkum.

— Og tá fáa Føroyingar og Føroyar — og ikki bara ein klika — skip.

Tey handla í teirri egnu krumbúð.

Mestiparturin av teimum arbeidandi í Danmark keypir vorurnar úr egnari krumbúð — brúksfeløgum; í Danmark vanliga nevnt »Brugsen«. 450.000 danskar familjur eru limir í brúksfeløgum. Hetta hevur ovurstóran týðning í figgarligu viðurskiftum heimanna. Inn-tøkurnar eru einki ov høgar, nógv er at gjalda, so umráðandi er at nýta peningin soleiðis, at mest gjørligt fæst fyri hann. Ikki minst ræður um at keypa ódyrar vorur. Hetta gera tey við at keypa úr teirra egna handli — úr »Brugsen«.

Við at keypa haðani røkkur peningurin longst. Vorurnar í brúksfeløgnum eru í meðal 10 pst. ódyrari enn úr privathandlunum.

Mett eftir húsarhaldskostnaðinum 6000 kr., vildi hvørt húsarhald í Føroyum kunna spart 600 kr., meðan teir føroysku brúkararnir samanlagt vildu spart umleið 4,5 milj. kr. árliga.

Fólkið sjálvt eigur krumbúðirnar sambært innskotspeningin, ið ongatið er stóru. (Innskotspeningurin í brúksfelagið í Havn er 150 kr. upp á hvønn lim).

Alt yvirskot í brúksfeløgnum verður við árslok býtt út til limirnar í mun til, hvat hvor einstakur hevur keypt. Meira ein hevur keypt, størri verður útbýtið. Ein verður ongatið at lata eitt oyra meira enn neyðugt. Ein fær fult virði fyri peningin.

Tær áðurnevndu 4,5 milj. kr. eru veruliga ein gáva til tey múgvandi.

Men hava føroyskir forbrúkarar ráð til eina slíka stórvingna gávu á hvørjum ári?

Setið lýsing tygara

SOSIALIN

PRENTSMÍÐJAN Á HEYGSBREYT TÓRSHAVN

AVRIKAR ALT PRENTINGARARBEIDI

TELF. 1820

Læknamálshernaður Dimmalættingar

Dimmalætting, ið taptu alt og misti andlitið í lænamálinum, farin í hernað móti P. M. Dam tí tað eydnaðist honum at forða dráps-politikki hennara og lögmannsins yvir fyri Norðoyingum.

Allir Norðoyingar og allir lesarar Dimmalættingar minnst her-gongu afturhaldsblaðsins mikla móti Norðoyingum í læknamálshernaðinum. Fular og skammiligar vóru skem-dargreinirnar móti friðafólki í Norðoyum, ið bóru fram eitt fólka-nyski, ið var nógv meira mennis-kjansligt og moralskt rættvisligt enn sjálvt hitt allra frægasta, ið nakrantíð er borið fram og um-boðað av Dimmalætting og sam-bandspolitikkinum.

Dimmal. helt seg kunna sigra og vinna viðhald við eisini í hesum máli at leita til og kalla á býtt-leika fólksins; men hetta mis-eydnaði fullkomuliga. Løgmaður hoveaði. Her ráði eg! Men tá ið eisini hann rendi høvðið móti klettinum, vóru onnur ráð at taka. Hann mannaði mikið og alvápnad herlið, og teirra kalli lýdnir, var tað skylda hesa manna at nýta hesi vápn — eftir boðum lög-mannsins.

Hetta var stóða lögmannsins — og hetta var stóða Dimmalættingar. Nerri lýsing er óneyðug.

Dimmal. hevur ikki sær sjálvum, lögmanni og sambandsins tingmon-

num at takka, at pennar hennara ikki eru blóðdálkaðir, men heldur øðrum, og tá fyrst og fremst P. M. Dam, ið hon nú kemur við grovum og beinleiðis ósonnum skuldsetingum ímóti. Dimmal. veit, at P. M. Dam er hin einasti av teimum politisku flokksleiðarunum, ið hevði eina erliga, greiða og sanna stóðu í hesum máli. Tað var henda stóða hansara, sum at enda sigraði, ikki bert yvir fyri donsku stjórnini, men eisini her heima, so mótsøðumenn Norðoy-inga máttu leggja vápnini, sjálvt um teir bæði yvir fyri Føroyingum og øllum heiminum mistu andlitið.

Tí vera eisini allar skuldsetingar Dimmal. móti P. M. Dam, bæði tær, ið ætlaðar eru føroyskum les-arum, og tær, ið ætlaðar eru donskum lesarum — fyrst og fremst okkara partamonnum har niðri, og teirra millum ríkisstýringum, at hvørva sum dagg fyri hitandi sál-argeislum.

Í hesum máli kom P. M. Dam at standa sum sigurharrin, meðan Dimmal. og hennara menn standa avdúkaðir og andlitsleysir.

HERRÓP AFTURHALDSMANNA:

SKERJÐ KEYPIKRAFTINA!

Poul Petersen segði í seinastu tingsetu, at forbrúkið í Føroyum var nógv ov stórt, t. v. s. fólk keypir ov mikið, brúkar ov mikið, oyðslar við peninginum. Ein fekk varhugan av, at teir aftur nú hava í umbúna at skerja keypikraftina, ta somu keypikraftina, ið sambands-og fólkaflaksmenn einaferð hava skert við 900 kr., og sum sam-bands-fólkaflakks- og tjóðveldis-menn seinna hava skert annað slíkt við teirra vitlesu tollokan.

Teirra vanliga herróp er: Skerjið keypikraftina, so fólk á tann hátt skulu tvingast til at brúka minni.

Men er tað hugsandi, at tey við 3, 4, 5 og 6000 kr. í árligari inn-tøku hava nýtt eitt slíkt oyðslu-semi í tí dagliga húsarhaldinum, at sjálvt landshúsarhaldið er komið í figgarligan vanda?

Nei, tey, hvørs inntøka ikki ella illa nokk røkkur til veruligt livs-upphald, kunnu aldri verða orsök til figgjarkeppur í einum landi. Tað kunnu tey múgvandi vera — og eru tað.

Men eitt stendur fast: hvørja ferð at gerðir skulu setast í verk

fyri at forða hesum vandum verða tvífalt størri byrðar lagdar á tey óseku enn tey, sum í ovurstórleti hava móðkað burtur grundarlagið fyri sámuligum livilíkindum hjá landsins fólki.

Breiðir skulu teir herðar vera, ið bera skulu alt hetta órættvisið — prísir, ið vit øll mugu gjalda fyri at upphalda einum kavrotnum samfelag, har nøkur fá hava ov mikið, meðan hin stóra fjöldin hevur ilt við at vinna nóg mikið til tað neyðturvuligasta, ið er treyt fyri einum sámuligum livsuppi-haldi.

Alt hetta manar til fylking. Endamálið má vera:

Fólkaheimið Føroyar, har fá hava ov mikið, men fjerri ov lítið.

Stórt grundøkiskeyp

Klakksvík,

Klakksvíkar kommuna hevur keypt stórt grundøki frá J. Cl. Isaksen. Grundøkið liggur á Stong-unum og røkkur líka úr fjøruni og niðan móti vegnum uppá á Gørd-um. Við í keypinum fylgir stórt goymsluhús. Keypspeningurin er 150.000 kr.